

BESLUT
2024-01-31

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 29 september
2023

Saken

Återsänt studiestöd

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN meddelade den 19 september 2023 att hon inte önskade utnyttja de studiemedel om 7 585 kronor som utbetalats till henne den 25 augusti 2023.

CSN skickade inbetalningskort till NN och upplyste om att beloppet om 7 585 kronor ska ha kommit in till CSN senast den 25 september 2023 för att kunna anses som återsänt studiestöd.

CSN beslutade att inte betrakta NN:s inbetalning som återsänt studiestöd, eftersom det inbetalade beloppet varit CSN tillhanda först den 28 september 2023. CSN uppgav även att hennes inbetalning skulle ha kommit in till CSN senast den 25 september 2023 för att CSN skulle kunna räkna den som återsänt studiestöd. Vidare lämnade CSN följande information om återsänt studiestöd. "Du som tagit emot studiestöd och meddelar att du inte vill utnyttja det, har möjlighet att genast betala tillbaka studiestödet. För att CSN ska betrakta en inbetalning som återsänt studiestöd måste beloppet vara insatt på CSN:s konto senast 30 dagar från utbetalningsdagen eller senast två veckor efter att du meddelat CSN att du vill skicka tillbaka studiestöd. Studiestöd som betalas tillbaka på detta sätt ska vara hela veckobelopp".

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. Hon vill att återbetalat belopp ska räknas som återbetalt och att CSN därför inte ska pröva hennes

studieresultat vid ansökan om studiemedel för nästa termin. Skälet till det är att hon bad om få ett återbetalningskort eftersom hon avbröt sina studier av medicinska skäl. Återbetalningskortet skrevs ut den 19 september och skulle varit CSN tillhanda den 25 september, det vill säga innan hon ens mottagit brevet. Hon hade inte fått någon information om den korta återbetalningstiden, då skulle hon ha bett om inbetalningsuppgifterna direkt. Hon betalade tillbaka hela beloppet den 27 september.

CSN överlämnade överklagandet, handlingarna i ärendet och ett yttrande samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet.

NN har beretts möjlighet att bemöta CSN:s yttrande och hon har anfört i huvudsak följande. CSN hänvisar till bestämmelser som säger att beloppet måste vara insatt på CSN:s konto senast 30 dagar från utbetalningsdatum eller senast två veckor efter det att den studerande lämnat meddelande till CSN. Hon fattade beslutet och samtidigt meddelade hon detta under samtalet med CSN:s handläggare den 19 september. Detta eftersom handläggaren förklarade att det var det enda sättet för att kunna ansöka om studiemedel till nästa termin utan prövning av hennes studieresultat. Den 19 september skrev därför CSN ut återbetalningskortet på hela beloppet. Två veckor efter den 19 september är den 3 oktober. Återbetalningen kom till CSN den 28 september, så hon anser att den har skett i tid. CSN:s handläggare nämnde aldrig att det fanns ett datum då återbetalningen måste ha skett och hon hade ingen anledning att tro att det skulle finnas ett förfalldatum på en återbetalning. Om hon hade fått den informationen skulle hon ha bett om betalningsuppgifterna för att göra återbetalningen direkt. Hon trodde att hon hade fått all nödvändig information av handläggaren. Återbetalningskortet skrevs ut den 19 september på eftermiddagen efter hennes samtal med handläggaren. Det innebär att själva posttransporten troligtvis påbörjades den 20:e. Förfalldatumet var den 25:e, d.v.s. betalningen måste göras den 24:e för att bokföras den 25:e. Det lämnar endast fyra dagar för posttransporten. I och med att postutdelning sker bara 2–3 gånger i veckan kan man inte utgå ifrån att post kommer fram på bara fyra dagar. Hon fick återbetalningskortet sent den 26:e, d.v.s. efter att förfalldatumet var passerat.

CSN:s rättsavdelning har därefter, efter nämndens begäran, kommit in med ett tilläggsyttrande och anfört i huvudsak följande. Den som tagit emot studiemedel och som meddelar CSN att han eller hon inte önskar utnyttja utbetalt studiemedel har möjlighet att genast betala tillbaka dem. För att studiemedel ska kunna betraktas som återsända ska beloppet vara tillgängligt på CSN:s konto inom 30 dagar från utbetalningsdagen eller inom 30 dagar från studiestödsperiodens början. Det finns inget utrymme i studiestödsbestämmelserna att medge skäl för en senare inbetalning. CSN kan konstatera att NN den 25 augusti 2023 fick studiemedel utbetalt för veckorna 34–38, 2023. Den 19 september meddelade hon CSN att hon ville återsända det utbetalda beloppet. Samma dag skickade CSN en bekräftelse med ett inbetalningskort där det framgår att det återsända beloppet ska ha kommit in till CSN senast den 25 september 2023. Den 28 september betalar NN in det aktuella beloppet, vilket är för sent för att villkoren enligt 17 kap. 2 § CSNFS ska vara uppfyllda. CSN beslutar därför den 29 september att beloppet inte kan anses vara återsänt studiestöd. Den information som CSN lämnade i beslutet om att beloppet måste vara insatt på CSN:s konto senast två veckor efter det att den studerande

lämnat meddelande till CSN är felaktig. Den felaktiga informationen i beslutet gavs emellertid efter att det senaste datumet för att återsända det utbetalda beloppet hade passerat. Informationen påverkade därför inte hennes sena inbetalning och kan enligt CSN:s mening inte ges en retroaktiv verkan. NN har angett att hon har fått bristfällig information i samband med att hon kontaktade CSN den 19 september avseende möjligheten att återsända utbetalt studiemedel i tid. De aktuella studiestödsbestämmelserna på området är tydliga, att det återsända beloppet ska vara tillgängligt på CSN:s konto inom 30 dagar från utbetalningsdagen för att anses vara återsänt, vilket i NN:s fall är den 25 september. Att det är kort tid mellan det att hon kontaktar CSN och den sista dagen för att kunna återsända utbetalt studiemedel påverkar inte CSN:s bedömning i ärendet. Den omständigheten att CSN kan ha lämnat bristfällig information medför inte heller att CSN kan göra en annan bedömning avseende det överklagade beslutet. Eftersom inbetalningen inte skett inom den föreskrivna tiden om 30 dagar från utbetalningsdagen, anser CSN att överklagandet bör avslås.

NN har beretts möjlighet att bemöta CSN:s tilläggsyttrande och hon har anfört i huvudsak följande. CSN menar nu att informationen "...eller senast två veckor efter det att den studerande lämnat meddelande till CSN." som de lämnat är felaktig. Det faktum att CSN skrev så tyder på att det är något de har tillämpat i andra fall. Det är en högst rimlig tidsperiod med tanke på att posten numera delas ut så sällan i Sverige. CSN:s handläggare måste ha insett att det fanns en risk att återbetalningskortet inte skulle komma fram i tid för att hon skulle ha en chans att betala tillbaka, men nämnde inte detta. Om handläggaren hade gjort det, skulle hon ha sett till att få alla inbetalningsuppgifter för att kunna betala tillbaka direkt. I och med detta försvann möjligheten för henne att betala tillbaka i tid, vilket var helt utom hennes kontroll.

Författningsbestämmelser

Av 6 kap. 2 § studiestödslagen (1999:1395) framgår att om någon som har tagit emot studiestöd meddelar att han eller hon inte önskar utnyttja detta, får det genast betalas tillbaka utan tillämpning av 4 eller 5 kap.

Av 17 kap. 2 § CSNFS 2001:1 framgår följande. Med att genast betala tillbaka studiemedel enligt 6 kap. 2 § studiestödslagen avses inbetalning senast 30 dagar från

1. utbetalningsdagen, eller
2. studiestödsperiodens början.

För att räknas som återbetalning enligt samma bestämmelse ska beloppet vara tillgängligt på CSN:s konto senast den dag som anges i första stycket.

Studiemedel som betalas tillbaka enligt denna paragraf måste gälla belopp som har betalats ut för en eller flera hela kalenderveckor. Återbetalningen får dock avgränsas till att gälla endast en sådan del av ett studiemedelsbelopp som har betalats ut i form av studiebidrag, tilläggsbidrag eller studielån.

Överklagandenämndens bedömning

Den 1 juli 2023 trädde en ny lydelse av 17 kap. 2 § CSNFS i kraft. Utbetalningen av det studiestöd som NN önskat att återsända gjordes den 25 augusti 2023. Nämnden finner att det är den nya lydelsen av CSN:s föreskrift, som till skillnad mot tidigare ändring saknar övergångsbestämmelser, som är tillämplig i NN:s ärende.

Som framgår av ärendet och CSN:s senare yttrande är det klarlagt att CSN, i det överklagade beslutet har lämnat information till NN om villkoren för återsänt studiestöd som inte stämmer med de nu gällande reglerna. Informationen lämnades dock efter den tid då inbetalningen skulle varit genomförd och är oavsett detta inte en omständighet som överklagandenämnden kan beakta vid prövningen av NN:s ärende eftersom det inte finns något utrymme att beakta eventuella skäl som kan ha påverkat tiden för inbetalning.

Överklagandenämnden konstaterar att NN har betalat in ett belopp motsvarande det studiemedel hon hade begärt att få återsända. Av utredningen i ärendet har framkommit att utbetalningen av studiemedel skedde den 25 augusti 2023. För att räknas som återsänt studiestöd skulle det aktuella beloppet ha varit tillgängligt på CSN:s konto i vart fall inte senare än den 25 september 2023. Det har inte framkommit annat än att inbetalningen var CSN tillhanda först den 28 september 2023. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Christina Sundström

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna, Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Jonathan Sjölander och Helena Söderberg.

Föredragande: Christina Sundström

Kopia till CSN och CSN:s rättsavdelning